Budapest, 1892. szeptember 2-án | Jüdisches Volksblatt. | II. évfolyam 103 sz.

יידישעס פאָלקסבלאַטט

אונפאַרטייאישעס אָרגאַן פיר פּאָליטיק אונד יידישע אינטערעססען.

Megjelenik hetenkint 3-szor: hétfőn, szerdán és pénteken.
ערשיינט דרייטאל וואָכענשליך: מאָנטאג, מיטוואָך אונד פרייטאג.
אנצייגען אונד קאָנקורזיע פאָן נעמיינדען וועדרען בילליגסט בערעכנעט.
רעדאַקציאָן אונד עקספעדיציאָן: בודאפעסט, וואָרמרהאָף.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.
פרענומעראַציאָנס־פּרייז דעם בלאַטעס:
סיר עשטערייך־אונגאַרן:
גאַנציאָהריג 8 גולד, האַלבּיאָהריג 4 גולד, פיערטעליאָהריג 2 גולד.
מיר דאס איינלאַנד:
גאַנציאָהריג 10 גולד, האַלבּיאָהריג 5 גולד, פיערטעליאָהריג 2 גולד, 50 קר.

פרענומעראַציאָנסגעלדער, זאַ וויא אַללע אַנדערע זינד צו רעכנען אין דיא רעדאַקציאָן דעס „יידישעס פאָלקסבלאַטט" בודאפעסט, וואָרמרהאָף.

Felelős szerkesztő: DORNBUSCH MÓR.
בודאפעסט פרייטאג י אלול תרנ"ב. | העדוסנעבער אונד רעדאַקטאָר: מ' דאָרנבוש. | צווייטער יאָהרגאַנג, נוממער 103

☛ דיעזענינען הערדען אבאָנענטען, דיעזען פראָנומעראַציאָן אם 1. סעפּטעמבער צו ענדיג זינד, וועדרען אום ערנייערונג דערזעלבען ערוכזם, דאמיט קיינע אונטערבּרעכונג אין דער צוזענדונג דעס בלאַטעס אין איהרע אדרעססע איינטרעטע.

ווער מאכען דיא נעפאהרטען הערדען אבאָנענטען, דערען פראָנומעראַציאָן צו ענדיג איהם, זאָוויא דיא נייא איינטרעטענדען פראָנומעראַנטען דאהרוך אויסמערק־זאם, דאס זיא בייא דער איינצאהלונג דיא אין סעפּאַראַטאדרוקק ערשיענענע האָבאינטערעסאנטע ערצאָהלונג „אריסטאָקראַט אונד יודע" אונד דען אנפאנג דער ביידען לויפענדען ערצאָהלונגען פאָן אונס בעאנשפּרוכען קאָנען, אויף פערלאנגען וועדרען דיעזע ראָמאנע יעדעס בייא איינצאהלונג דער פראָנומעראַציאָן זאָפאָרט צוגעשיקקט.

איין איבעראַשענדער פריישפּרוך.

— צום יינסטען פאַריזער דועלל־פּראָצעסס. —

עס נעכט ניכטס נייעס אונטער דער זאָנענ. אין דער פראַנצאָזישען הויפּטשטאַדט יעדאָך געדאָרט איין פערקעהרטער געשוואָרענער־שפּרוך געראַדעצו צו דען אַללטאָגליכען עראיינניססען. אונד דענענאָך האט זעלבסט אין פאַריז דער אויסגאנג דעס נעגען דען אנטיסעמיטישען מאַרקיז מאָרעה דורכגעפיהרטען דועלל־פּראָצעססעס ציעמליכעס אויפזעהען ערעגט.

ניכטס איזט נאַטירליכער, אלס דאס. דיא ליינטעלעבענען פאַריזער זינד דאָראן געוואָהנט, דען פריישפּרוך דער געשוואָרענען איינעס מאָרדער אָדער טאָדטשלאָגער נעגענגאַנגען צו פערגעדמען, דער אין דער אויפוואָללונג דעס צאָרנעס איבער דיא אונטרייע זיינער געליעבטען אָדער גאר דעס איהם אנגעטרוטען וויינעס, דיעזעס מאָרדטעט. פאָן 20 זאָנענאנגנטען „עהיערבוכס־מאָרדערן" קאָנענען אין פאַנקרייך 19 אויף פאָללינע שטראַפאָזנקיט צאָהלען. ווירדען דיא פערהאנדלונגען נעגען דיעזע מאָרדער פאָר איינעס נעריכטס־סענאַט שטאַטטפינדען, דאנן מיסס־טען זיא אונבעדינגט פעראורטהיילט וועדרען. דענן דאס נעריכט איזט אן דאס נעזעטץ געבונדען, לויט וועלכעס יעדער טאָדטשלאָגער — אויסגענאָממען דען פאָלל דער נאָטווהרע — בעשטראַפט ווערדע, מוסס. דיא אומשטאַנדע, אונטער וועלכען דער טאָדטשלאג געשעהדט, קאָנענען דיא שטראַפע האָכבּטעגע מילדערן, אבער ניכט נאַנץ בעזייטיגען.

אנדערס דיא געשוואָרענען, פאָן דענען יעדער זיך זאגען קאָנען: „איך האַטטע אין איינעס אהנלינען פאַללע עבענזאָ געהאנדעלט, וויא דער אנגעקלאָגטע". ווענן נון דיא געשוואָרענען דעם צוגע אהרעם מענשליך פיהלענדען הערצענס נאַכגעבען אונד איין „ניכט־שולדיג" אויסשפּרעכען, דאנן דאס נעריכט דען אנגעקלאָגטען ניכט פערארטהיילען.

וועלכעס צוגע זינד יעדאָך דיא פאַריזער געשוואָרענען בייא אהרעם פריישפּרוך געפאָלגט, דען זיא אים דועלל־פּראָצעססע דעס אנטיסעמיטישען מאַרקיז מאָרעה געפאָללט האבען? קאָנענטע אויך דא יעדער געשוואָרענע דיא האנד אויפס הערץ לעגען אונד זיך זאגען: „אויך איך וואָרע זא ניעדער־טראַכטיג געוועזען, איינען אונשולדיגען, טאפּערען הויפּטמאַנן, נור דעסהאלב ווייל ער יודע איזט, צום דועלל צו דראַנגען אונד איהם אין דען קראַנקען ארם איינע אויסערגעוואָהנליך שווערע וואפּפע צו דרוקקען, דאמיט ער נעטאָדטעט וועדרע!"?

לויט פראַנצאָזישעס געזעטץ איזט דאס דועלל אויך דאנן שטראַפבאר, ווענן אין דעמזעלבען קיינער דער ביידען דועללירענדען פערוואונדעט וואור. דע. אום וויא פיעל מעהר מוסס איין צווייקאַמפּף שטראַפבאַר זיין, דעם איין מענשען־לעבען צום אָפּפער געפאָללען איזט, אונד צוואר ניכט אינפאָלגע דעם „צופאָללס" אונד ניכט אינפאָלגע דער טאָפּפערקייט, אָנדערן עבענן אינפאָלגע דער שלוינען בערעכנונג דעס „זיעגע־דען" דועללאנטען! פאָן איינעס זיעכע קאנן יא אין דיעזעם פאַללע גאר ניכט דיא רעדע זיין.

דער פריישפּרוך דער פאַריזער געשוואָרענען האט אין דיעזעם פאַללע מיט רעכט אַללע וועלט איבעראַשט. זאָ האָך דיא בילדונגס־שטופע איזט, אויף וועלכער דיא פראַנצאָזישע נאַציאָן שטעהט, קאָנענען זיך מאַנכע פראַנצאָזען דענן דאָך דען פאָלגען דער אנטיסעמיטישען אומטריעבע ניכט עגטציעהען. עס איזט מיט דעם אנטיסעמיטיסמוס, וויא מיט דער כאָלעראַ: דיא איינסטע אונד אונטעללע געגטעפטע נעגענגד קאָנן פאָן בּיידען הימענגזוכט ווערדען. עס איזט וואָהל הילזאם, שוטצ־מאַסרעגעלן נעגען דיא עפידעמיע צו טרעפּפען; אבער ניכט איממער אונד ניכט איבעראַל זינד זיא פאָן דורכשלאגנדעם ערפאָלג.

טאגעס־נייאיגקייטען.

(זיינע מאיעסטאָט דער קאָנינ) האט פאָרגעסטערן אישל פערלאַסען אונד איזט אין ווייען אנגעלאנגט.

(בּיסמאַרק'ס אנגאָהערונג אן דיא דייטשע קאָיזער־פּאַמיליע.) דיא פאָר אייגנען וואָכען פערבייטעט געוועזענע נאַכרייט פאָן אייגער מאָגלעכען אויסזאָהנונג צווישען קאָיזער ווילהעלם אונד בּיסמאַרק וואורדע ענטשיידען אלס פאלש בעצייכנעט. נון קאָממט איים באד האָמבּורג פאָלגענדע מיטטהיילונג: „פירסטין בּיסמאַרק, וועלכע הייער צור קור ווייזלט, וואורדע פאָן דער קאָיזערין פריעדריך (מוטטער דעס נעגענ־וואַרטיגען דייטשען קאָיזערס) צום מיטטאגסמאהל געלאדען. דיא פירסטין פאָלגטע דיעזער איינלאדונג מיט אהרעם זאָהנע, דעם גראַפען וועלהעלם בּיס־מאַרק, אונד מיט דער נעמאהלין דעסזעלבען."

(צוריקקגעוועזענע שפּענדע.) דער בעקאַנטע פאַריזער יודענפּרעססער דרימאָן האט אין זיינעם אנטיסעמיטישען בלאַטטע „ליבר פאַראָל" („פריעס וואָרט") איינע זאַממלונג פיר דיא נאָטווליידענדען רוססען איינגעליטעט, וועלכע דען בּעטראג פאָן 30,000 פראַנקס ערגעבען האט. דיעזע סוממע וואָללטע דרימאָן דעם רוסישען באָטשאפטער אין פאַריז, באראָן מאָהרענהיים, איבערגעבען, דער דיעזעלבע יעדאָך אים נאַמען דעס רוסישען קאַיזערס אבלעהנונג ער־פאָלגטע וואָהל שווערליך דעסהאלב, ווייל דיא שפּעג־דער אנטיסעמיטען זינד; זיא ווירד עהער אויף דען רוסישען שטאָלץ צורקקצופיהרען זיין, דער זיך וויע־נען איינער קלייניגקייט פאָן דרייסיגטויזענד פראַנקס ניכט בּיינען וויילל.)

(באראָן מאָריץ הירש) איזט מיט זיינער נעמאהלין אוים פאַריז אין ווייען צו לאַנגערעם אויפענטהאלטע איינגעטראָפען.

(דער האסס נעגען יודען אונד פאָלען אין רוסלאנד) איינערט זיך אויך אין דען האָהערען קרייזען טאָגליך מעהר. וויא דען פאָל־נישען צייטונגען אוים וואַרשוי בערייכטעט ווירד, האט דער רוסישע קריעגסמיניסטער וואַנ־גאָוומקי איינע פעראָרדנונג עדלאַסען, אין וועלכער פערבאָטען ווירד, דיא אין דער רוסישען ארמעע דענענדען פאָלען אונד יודען בּייא דען מיליטאַר־בּעציִרקען אלס שרייבער צו פער־ווענדען, דא עס בּעריטס יודעדערהאלט פאָרגעקאָמ־מען איזט, דאס מאָבּיליזירונגס־פּלאַנע פערהאטהען וואורדען. דיא ביזהערינען פאָלנישען אונד יידישען שרייבער וועדרען אוים דעם דיענסטע ענטלאַסען.

— (אלס אָבּ אין רוסע נאר ניכט וויסען וועדרע, וואס פערראטה הייסט! יודען אונד פאָלען וואור־דען אין דער וועלטגעשיכטע פאָם גלייכען מיסגע־שיקק בעטראָפען, דאס אדער רייך צערשטאָרט וואורדע. אין רוסלאנד זינד דיא פאָלען דערזעלבען אונמעגשליכען בעדריקקונג אונטערוואָרפען, וויא דיא יודען. ערסטערע זאָללטען וועגינסטענס דאָרט, וואו זיא פריהיהיט נעגענעגען, צום בּייספּיעל אין נאַ־ליציען, אידהרע יידישען ליידענסגענאָססען מעהר זימפּאַטהיע ענטגעגענבּרינגען, ליידער קאָממען יעצטצו אין גאַליציען הייפיג פאָללע פאָר, וועלכע פאָן פאָר־אורטהיילען דער פאָלען נעגען דיא יודע ציינגנס געבען.)

(שחיטה אונד אנטיסעמי־טיסמוס אין דער שווייץ.) ווער האבען בעייטס וועדערהאלט בעריכטעט, דאס דיא טהיערשוטצ־פעראיינע אין דער שווייץ דערגע מיט־גליערער נאָאָטענטהיילס אנטיסעמיטען זינד, איינע בעוויגונג נעגען דיא יידיס־ריטעללע שאָכט־מעטהאָדע אין פלוסס געבראכט האבען, וועלכע זיא אלס טהיער־קוואָלעריי בעצייכנען. זיא וואָללען, דאס אבערגלייבּ אין דער שווייץ אונד נעכט־יודען, דאס טהיער פאָר דעם שלאכטען דורך איינען שלאג אויף דען קאָפּף בעטייבּט ווערדע. טראָטצדעם פיעלע ניכט־יידישע פאַכ־קאַפּאַציטאָטען אידהר נוטאכטען דאהין אבגעגעבען האבען, דאס אין דעם יידיש־ריטוועללען שאָכטען דיא לייכטעסטע טאָדעס־ארט דעס טהיערעס לייגען, דאס דיא אנטאַציאָן ניכט אויפגעדעהרט. אין פאָן פאָרגעסטערן דאטירטעס טעלעגראַמם אוים דער שווייצערישען שטאדט בערן מעלדעט נון פאָלגענדעס: „בּייא דער בּונ־דעס־קאנצלייא זינד 71,246 אונטערשריפטען פיר דאס בּעגעהרען אבגעגעבען וואָרדען, אין דיא בּונ־

איינען פאנג צו מאכען. ער לענגט זיך טיט זיינער באנדע נאהע ביא דעם דאָרפע אין איינען הינטער-האלט אונד נעגען מיטטערנאכט אומצינגעלטען זיא דאס הויז, אין דעם דער האנדלער קוואַרטיער נע-נאָמטען האטטע. דיא ריבבער מאכטען לאָרם אונד לאָקקטען דאדורך דען וואַך דעם האנדלערס הערוים, דער נאך דער אורזאכע צו זעהען קאם. דער יונגע וואורדע זאָפאָרט ערנריפפען אונד דער פאטער מוכטע דען ריבבערן זיינע נאנצע באארשאפט, 70,000 פראנקס, איבערגעבען. אבער ניכט צופריע-דען מיט דיעזעם בעטטראנע, פאָרדערטען זיא וויטע-רע 30,000 פראנקס, וועלכע דער פאטער אם נאכ-סטען טאגע איבערזאנדטע; ערסט דאנן נאכען זיא דען זאָרן פרייא.

דיא כאָלערא.

וואָהרענד אוים דייטשלאנד, פראנקרייך, ענג-לאנד אוד ז' וו' טאָגליך נייע כאָלערא-ערקראנקונגען אונד פיעלע טאָדעס-פאָללע נעמעלדעט וועردען, איזט אין בודאפעסט — אונד אים אללגעמיינען אויך אין אונגארן — ביזהער נאָטטלאָב נאָך קיין זאָלכער פאלל צו פערצייכנען. יא, וואס זעהר בעמערקענס-ווערטה איזט: אים גראָבטען שפיטאל דער הויפט-שטאדט, נאָטליך אים רָאבוס-שפיטאל, וו' יאהראוים יאהראיין טאָגליך מעהרערע טאָדעספאָללע פאָרקאָמ-מען, נאב עס דיעזע וואָכע פאָן דענטסטאב פריה ביז מיטטוואָך קיינען איינצינען טאָדעספאָלל.

דיא נאכריכטען אוים האמבורג לויטען ליי-דער זעהר טרוירינ. פאָן מיטטערנאכט ביז מיטטער-נאכט קאמטען דאָ ט צירקא 500 ערקראנקונגען אן כאָלערא פאָר; מעדער אלס דיא האלפטע דער ער-קראנקטען פאָללט דער שרעקקליכען עפידעמיע צום אָפפער.

איינגעזענדעט*)

ב"ה קראָנשטאדט, יום ג' כי תצא תרנ"ב לפ"ק.

אדוני היקר נ"י!

וויא מיר מיטגעטהיילט וואורדע, האבען איי-נינע הריפטשטאָדטישע בלאטטער דיא מעלדונג נע-בראכט, דאס בייא דער אם 14. ד' מ' שטאטטגע-האבטען איינווייהונג דער היער בייא ערבריטען רעפאָרמירטען קירכע דיא היעזיגע אָרטה' נעמיינדע דורך איינע אוים 8 מיטגלידערן בעשטעהענדע דע-פוטאציאָן פערטרעטען וואר. אלס דערען פידרער

*) פיר פאָרם אונד אינהאלט דיעזער רוביריק איזט דיא רעדאקציאָן ניכט פערענטוואָרטליך.

בריעפקאסטען דער רעדאקציאָן.

Nagyságos Fuchs Betti urnőnek, Tolcsva: Mindennek van vége, tehát ennek is lesz, még pedig — nemsokára.

— הערן ד' זיענעלשטיין אין נ-אילווא: ביז 1. נאָוועמבער איינגעטראגען. — הערן מ' ש' אין טריעסט: נאך 2 גולדען. — הערן מ' ל' קאָהן אין ס-אָלאט: בייא נעלעגענהייט וואָללען ווייר עס נאכזוטון. — הערן ז' לע-באָווישט אין ער-סט-קיראלי: 1) 1 גולדען. 2) קיין שווינדעל. — „בלא שם ובלא מקום": I) מום דיזעקט פאָם צושטאָנדיגקייט-אָרט אוים נענאָממען וועردען. II) בייא קורצעם אויפענטהאלט איזט דאָרט קיין פאסט גאָשטיי, פיר לאנגערעס פערוויילען יעדאָך איזט עס האטהזאם, זיך דאמיט פאָרצוזעהען. III) דיא רייזע קאָסטעט פל. 22,65. IV) אין פ-אנקפורט אם מאין קיין פלאטען; בעשרעפענד פראנ קאָנגען ווייר איהנען ניכט מיט אויסקונפט דיענען. — „ללמוד אני צריך": אים נעגענשטייל: „בחש" ווייר אים ריין העב-ראָישען איממער פיר דיעזען בעגריפ אנגעווענדעט. אין תנ"ך פינדען זיא ניכטס פאָן „בחיה", זאָנדערן: בחש בה, פן תבחשו באלקיכם, ולא תבחשו, פן אשבע ובחשתי ואמתתי מי ה' אונד זא ווייטער. — „נאיוור": אויף אידערע פראנע, וויא מאן זיך ערפיעלען קאנן, ענטאנדען זיא אָהנעוויישערס אלס „אוכל טריפות" צו בעצייכנען, דיענען אהיגען פאָללגעגרע ציילען צור אנטוואָרט, דיא ווייר ניילין פאָן איינעם אנערקאנגט אייפרינען אָרטהאָדאָק-סען, פאָן איינעם איש חשוב ונכבד ומיה בעיני אלקים ואדם, דער איין אונערשיעדליכער אנהאנגער דער אָרטה' קאנצליא איזט, ערהאלטען האבען: אמרתי אני בלבי מי בחכמה יודע פשר דברי נ' בקראו שם מע"ב „אוכל טריפות" ויעקתי ומצאתי תאמין, כי נאמנים ואמתים דבריו. הן זה כשנה שלימה עמדו שני האנשים, מע"ב עם מע"ם, לבלוע איש רעהו, וב"ה חסנה איננו אוכל, אבל אכל את המעיט אשר הי' לפניו. ועתה יאמר נא ישראל: האם זה המעיט הוא מהכשרים שבדור? ולכן האמת עם נ' שמע"ב אוכל טריפות וקול דבריו אמת וצדק, אבל תקונתו בטח שאם יוסיף מע"ב להקדיש את ה"יד' פאָלקסבלאטט" לטובת כלל האורתודוכס" כאשר עשה עד הנה, אז תפצו בידו יצליח גם להלאה לאכול טריפות באלה, ואנחנו הקוראים נענה ונאמר: לך אכול בשמחה." — הערן ב' נ' אין טשערנאָוויטץ: ניכט נעגאנגען. — „מישרים": לכל זמן ועת לכל חפץ, עתה הפצנו באלה. ביזך תהי'. — הערן ור' בעקקער אין שעפראוו: ליידער ניכט מעהר פאָראהאנ-דען. — הערן ש' ראָזענער אין מאטטערסדאָרף: ווייר קאָנגען נ יטמאנדעם דען פריין עדמאָסינען, פיר איינען פערזאיין שאָן נאר ניכט דענן „אין צביר עניי". — פאָרבע-מערקטע אויך דיא שעפראאט-אבדרוקקע דער ביידען לויפענ-דען ערצאהלונגען האבען ווייר דיא הערען: ק' דען ערצאהלונגען האבען ווייר דיא הערען: ק' שפראָנין אין קאָקאָצא, ה' פאָללאשעק אין קראָק-פאָף, ור' טייטעלבוים אין מאסאָווי, ב' אזראעל אין בודאטעלקע אונד מ' ווייגשטאָקק אין פיזעש-אבאני.

לאָזע-ציעהונג.

I. — ציעהונג דער קרעדישלאָזע. —

בייא דער נעסטרינען ציעהונג וואורדען פאָלגענדע סעריען נעצאָגען: 113 503 804 538 503 941 804 983 1120 1256 1610 2269 2425 2495 2713 2939 3440 3957 4092 4103 אונד 4187. דער הויפטטרעפפער מיט פל. 150,000 פיעל אויף ס. 3440 נר. 15, דער צווייטע טרעפפער מיט פל. 30,000 אויף ס. 538 נר. 33, דער דרייטע טרעפפער מיט פל. 15,000 אויף ס. 1256 נר. 64; יע פל. 5000 געוואונגען ס. 2269 נר. 97 אונד ס. 2713 נר. 63; יע פל. 2000 געוואונגען ס. 941 נר. 8 אונד ס. 1120 נר. 37; יע פל. 1500 געוואונגען ס. 983 נר. 21 אונד ס. 2939 נר. 47; יע פל. 1000 געוואונ-גען ס. 538 נר. 11, ס. 2425 נר. 69, ס. 2939 נר. 75 אונד ס. 4103 נר. 47.

II. — באזילקא-לאָזע. —

אין דער נעסטרינען אמאָרטיזאציאָנס-ציעהונג וואורדען פאָלגענדע צוואנציג סעריען נעצאָגען: 63, 89, 232, 628, 938, 1139, 1780, 2393, 2407, 3031, 3163, 3224, 4630, 6014, 6427, 6789, 7003, 7273, 7429, 7951. יעדע סעריע ענטהאלט 2000 לאָזע, אויף דערען יעדעס דער קלינסטע טרעפפער פאָן 6 פל. ענטפאללט. — אין דער פראָמינענצי-הונג ענטפיעל דער הויפטטרעפפער מיט 10,000 פל. אויף ס. 2957 נר. 24; 1000 פל. געוואונן ס. 5295 נר. 49; יע 500 פל. געוואונגען ס. 2122 נר. 59, ס. 2518 נר. 87 אונד ס. 7050 נר. 4.

(שלומס פאָלנס.)

דער צאר אין אנגסט אונד פירכט.

(ראָמאן אוים דעם דייטשען לעבען רוסלאנדס.)

(נאך איינעם ראָמאן פאָן לעאָ פ' ריינהאלד.)

(50. פאָרטזעטצונג.)

דיא ענגלאנדערין ערנאב זיך לויטיז דע שאטאָווילל אונד — דאכטע דאביא אן סטאניסלוים . . . זיא איבער-שפרודעלטע פאָן לוסטגעקייט אין נעזעללשאפט דעם הערצאָגס אונד וויינטע דייססע טהראנען צו הויזע. וועגען זיא זיך אן איינען בליקק אוים דען טרייהערצינען אונען זאָגענסקי'ס ערגענרעגע.

נעי שפראך זיא מיט דעם נאדע-ליטענאנט אין וואָרט פאָן ליעבע, אבער וועגען ער אידערע האנד דייריקטע, ערגשטטעטע זיא. וואורדע ראָטה אונד בלאסס צוגלייך אונד שפראך עטוואס, וואס זיא זעלבסט ניכט פערשטאנד. אויך זאָגענסקי ניכט.

דיא ווייטענדע איפענטהוכט דעם הערצאָגס בעלוסטיגטע זיא גוד. וועגען זיא אויך מיט קינגס וואָרטע אהרע ליעבע פערדיעמט; ערסט אלס זאָגענסקי אין דיא פעטטער-פוילס-פעסטונג קאם, עקסטליפפעט אידר אונווילקליך דאס נעשטאנדניס אידרער עמפפינדונגען.

פאָן דיעזעם מאָמענטע אבער וואר עללען נאָך אונבע-רעכענבארער, אלס בעהער. פראָהליכקייט אונד טרייגקייט וועכזעלטען שפרונגווייזע בייא אידר. דאביא קניפפעט דיא יעדאָך דאס פערהאלטניס צום הערצאָג נאָך אינגנער אונד

אלס זיא פאָר דעם האָטעל דעם נאָפפרסטען אלעק-סעי אנגלאנגטען, וואר דער פאלאסט נאנין אין דאס דונקעל דער נאכט נעהילט.

עללען דרקקטע אָרגע לאנגען בעדענען אן דען קאָפפ דער עלעקטרישען קלינגעל. דיא וועגען מנוטען, דיא זיא אונד אידר בעגלייטער וואָרטען מוסטען, בייז דער פאָפרשגע-בייס טהאָרע ערשיען, האטטען פיר זיא דיא לאנגע אינער ווענקיס.

דער פאָרטער וואָללטע דורך דיא שאלטע דעם אויפ-געלעדטען טהאָרעס שפרענען, אבער נידאָה אבסטאָנד דיא קלינקע אין דיענע נעריוזע פיטס אונד שטעפס מיט אינעם אינגענען דונקע דיא טהור אויף.

דאנן אילטען זיא, אויף דאס נעשריא דעם פאָר-טהרס ניכט אבטעגד, דיא טרעפפע צור וחללא אויפזואכטס.

דער לאָס, דען דער פאָפרשגער שלוג, זאָ וויא דאס אויס-אונד צוגאללען דער טהור דען האטטען דען קאמטרדיענער דעם פרינצען, דענזעלבען, דער מאָרא אונד עללען אם נאכטטטאנע דיעזעם טאנעס עמפפאנגען האטטע, אויף דיא בינע נעבראכטט.

ער ערקאנגט עללען, דיא ניכט צום ערסטען מאלע אים הויזע דעם נאָפפרסטען וואר. אויף דער שטעללע.

אבער מיט אינעם מטטרוישען בליקקע אויף דיא רייזינע נעשטאלט זידאָהס פאָנגט ער:

„וואס איזט נעשעהען? וואס וואָללען זיא צו דיעזער שטונדע הייער. מיסס עללען?

„איך מוסס אונבעדינגט מיט זיינער האָהיס שפרענען, אונד צוואר ז' „פאָרט" ערזוידרטע זיא.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

ציינטע זיך זאָ ענטצינקט פאָן דעסטען געשענקען, דאס ער 'יך בעצייגליך אידערע נעפעהלע זעהר בעדוהנטע.

ער זאה שאָן אינע ווילגנע העלפערין דיינער פלאָגע אין אידר. דעהאלב דער איפטראָ. דער אידר פאָן איהס נע-וואָרדען אונד דעסטען זיא זיך, וויא ווד נעזוהען, זאָ ראש ענטלעדיגט האטטע.

אומזאָ פיכטעליכער וואר אידר דיא ענטדעקקונג, דאס זיא דיא שווענסטע סטאניסלוים זאָגענסקיס פערראטהען האטטע.

טוזיגע נעדאנקען שטרטטען אויף זיא אין, אוים דע-נען זיך אין איינצינער איממער ווידער הערפאָהאָב: „רעט-שען — מאָרא זאָגענסקי אוים דעם פעדערבען צו רעט-שען! . . .".

אונד דיעזער נעדאנקע דראָנגטע אללעס בייא אידר צוריקק: אידרען צאָרן נעגען דען הערצאָג, דאס נעפיהל אידר-ער אינענען נעדרינגטיס, זעלבסט דאס ליידען, דאס זיא אין דער לעטצטען צייט אין פאָלגע אידרער וואהנוויטצינען לעבענס; ווייזע אָפטערס איפגעזוכט אונד דאס בייא דער ריאָפגטנג, דיא אידר נעללאָוו מאכטע, זיך ווידער בייא אידר אנצו-מעלדען נעדראָהט: דען הערצ-קראָסקי.

זיא וואר שטאָרקער אלס דיעזע ענטזעטצליכע קראנקהייט. „האנדעלן! ריעף עס אין אידרעם אינערן. „האנדעלן! עהע עס צו שפאָט אין איזט.

אונד אינע אלבע מינוטע שפאָטער, נאכדעם דער הערצאָג מיט אוזהן אונד דעם נענעראל דיא נעאָרנס-האללע פערלאסטען האטטע, זאכס זיא מיט נידאָה אין אינעם שלישטען, דער זיא מיט ראזענדער אילע דעם לישינ-שטארס-פרילע צופרדרטע.

דער צאר אין אנגסט אונד פירכט.

(ראָמאן אוים דעם דייטשען לעבען רוסלאנדס.)

(נאך איינעם ראָמאן פאָן לעאָ פ' ריינהאלד.)

(50. פאָרטזעטצונג.)

דיא ענגלאנדערין ערנאב זיך לויטיז דע שאטאָווילל אונד — דאכטע דאביא אן סטאניסלוים . . . זיא איבער-שפרודעלטע פאָן לוסטגעקייט אין נעזעללשאפט דעם הערצאָגס אונד וויינטע דייססע טהראנען צו הויזע. וועגען זיא זיך אן אינען בליקק אוים דען טרייהערצינען אונען זאָגענסקי'ס ערגענרעגע.

נעי שפראך זיא מיט דעם נאדע-ליטענאנט אין וואָרט פאָן ליעבע, אבער וועגען ער אידרע האנד דייריקטע, ערגשטטעטע זיא. וואורדע ראָטה אונד בלאסס צוגלייך אונד שפראך עטוואס, וואס זיא זעלבסט ניכט פערשטאנד. אויך זאָגענסקי ניכט.

דיא ווייטענדע איפענטהוכט דעם הערצאָגס בעלוסטיגטע זיא גוד. וועגען זיא אויך מיט קינגס וואָרטע אהרע ליעבע פערדיעמט; ערסט אלס זאָגענסקי אין דיא פעטטער-פוילס-פעסטונג קאם, עקסטליפפעט אידר אונווילקליך דאס נעשטאנדניס אידרער עמפפינדונגען.

פאָן דיעזעם מאָמענטע אבער וואר עללען נאָך אונבע-רעכענבארער, אלס בעהער. פראָהליכקייט אונד טרייגקייט וועכזעלטען שפרונגווייזע בייא אידר. דאביא קניפפעט דיא יעדאָך דאס פערהאלטניס צום הערצאָג נאָך אינגנער אונד

דעם-פערפאסונג דיא בעשטימונג אויפצונעהמען, דאסס דאס שלאכטען פאן טהיערען אהנע בעטייבונג פאר דער בלוט-ענט-ציעהונג אויסנאהמסלאזאונטער-זאנט ווערדען זאלל. דיא בעשטימונג ריכטעט זיך נעגען דען יידישען געברויך דעס שאכטענס. איבער דיעזע אנגעלעגענהייט מוסס נונמעהר דיא פאלק-אבשטימונג שטאטטפינדען.״

(מאדעספאלל.) אוס פרייענקירכען ווירד אונז געשריעבען: „דאס פלאטצליכע הינשיידען אונזערעס דיין מו״ה ר׳ שלום דייטש פער-זעצטעע דיא נאנצע געמיינדע אין טיעפע טרויער. זיא פערלאר אין אהם איינען וואהרען צדיק מלא תורה וויזהאן, וועלכער דורך זיינע אנשפרוכסלאזע בעשייידענהייט אונד זיינען פפליכט-אייפער דער גע-מיינדע ביז צו זיינעם לעטצטען אטהעמצוגע דען פעהלענדען ראבבינער ערזעטצט האט. דיא הלוי׳ פאנד אם זאנגטאג אונטער בעטהיילינונג זאממט-ליכער ישובים, דעפוטאציאנען מק״ק צעהלים אונד וויזעזעלבורג, מיט ראבבינער אונד רח״ק, שטאטט. דער זאהן דעם פערבליכענען, מו״ה ר׳ יהודה, דיין אין מישקאלץ, דיעלט אים טרויער-הויזע איינען ערגרי-פענדען הספד, וואהרענד הרב דק״ק צעהלים אונד וויזעזעלבורג אים נייא ערבריטען „צדוק הדין-הויזע״ דורך זיינע טויער-רעדע אללע אנווזעזענדען צו טהראנען ירהרטע. — נון איזט עס אן אונז, דיא ענטשטאנדענע ליקקע מאגלליכסט ראש אויסצופיל-לען, וועלכעס שטרעבען זיך דיער נאטטלאב אויך אלדזייטיג קונדניבט. נעבע השי״ת, דאס ווייר באלד דען נעאיינענטען מאנן פינדען ולא נהי עוד כצאן בלי רועה.״ הק׳ ק׳ א׳.

(צו עהרען דער יאהרצייט של הרב הצדיק דסיינע ט.) אוים באראנא-פרונד ערדאלטען ווייר דען פאל-נענדען בעריכט: „אם פערגאנגענען זאנגטאג אבענדס, דאס איזט ליל של״ו אלול, וואנן דיא יאהרצייט של הרב הצדיק דסיגעט פאללט, האבען ווייר דיער איינען סוום השי״ם אבנעהאלטען, בייא וועלכער נעלעגענהייט אללע מיטגלייעדער דער ש״ס-חברה, צירקא 50 בעלי בתים, אנווזעזענד וואהרען. דער סוום פאנד, וויא אלליאהרליך, אים הויזע דעם הערען שטאר פישלער שטאטט. בייא דער הויז-רויף שטאטטגעהאבטען „סעודת מצוה״ שפראך הה״ג מו״ה דוד יצחק נ״י מורה צדק דק״ק ביסטרטיץ׳, ערהאבענע דברי תורה. — נראסע פערדיענסטע האבען זיך דיא הערען צבי אלימלך גאטטליעב אונד צבי פונק הכהן אום דיעזע ש״ס-חברה ערוואָרבען, וועלכע מיט איינעם תלמוד תורה-פעראיינע פערבונדען איזט, דער דען אונטערריכט דער ארמען קינדער אין תורה אונד אין פראָפאנען בענעגנשאנדען שטרענגע איבערוואכט. — איינער אים נאמען מעהרערער.״

(טאָדטוننאיינעס יידישען הויפט-מאנגעס אים דועלל.) צום בעריכטע איבער דען פאריזיע פראָצעסס נעגען דען אנטיסעמיטישען מארקיז טאָרעה איזט נאָך פאָלגענדעס נאכצו-טראגען: דער פערטהיידיגער מאָרעה׳ס שטעללטע דיעזען אלס אונשולדיגעס לאָממבגרן דאר, אינדעם ער זאגטע: „הויפטמאנן מאיער איזט אים קאמפפע פיר זיינע איבערציינונג אויף דעם פעלדע דער עהרע נעפאללען; ער ווירד נעאכטעט אונד בעווייגט פאָן אללען. מאָרעה אבער לעבט; ער האט איינען פריינד אומגעבראכט, איינען וואפפענברודער, אונד דיא עראנגעריונג אן דיעזעס אונגלליקק ווירד זיין נאנצעס פערגעסס לעבען בעלאסטען״. — טהאטזאכליך אבער האט דער זיבעבערע מארקיז דיעזעס אונגלליקק זעלבסט אונד אבזיכטליך הערבייגעפיהרט. ער טהאט, וואס דער פראנצאָזע ביים קארטענ-שפיעל „דאס גלליקק קאָרריגירט״ (corriger la fortune) נענאנט: דאס הייססט: וועגן אייגער אים קארטענ-שפיעל „פעד״ האט, הילפט ער דעם גלליקקע נאך, אנדעס ער — פאלש שפיעלט. דער מארקיז וואוסטע, דאס ער אים דועלל מיט דעם וועקקערען יידישען הויפטמאנן אונטערלעגען קאָנגע, דא וואהל-טע ער נעראדע איינע צייט, וואָ דיעזער אם ארם קראנק וואר אונד ער בעשטיממטע שווערע וואפ-פען, וויא זאָלכע נור פאָן דען ריטטערלעכען אונגע-הייערן אלטער צייט נעהאנדהאבט וואורדען. — האָ-רען ווייר נון, וואס דער שטאאטסאנוואלט פאָם יודען-פרעסעריישען מארקיז זאגטע: „מאן ברויכטע איינע יודענ-לייכע, דעסהאלב מוססטע איין נוטער, טאאפערער אָפּפּעזיציער פאללען! שפרעכען זיא אללע דועללע פיי״א, מיינע הערערען נעשוואָרענען; דיע-זעס אבער מיססען זיא פעראורטהיילען. ווער איזט מאָרעה? זיינע פאמיליע אונטערהיעלט דיא לאנגסטע צייט גוטע בעציעהונגען צום הויזע ראטהשילד. ער זעלבסט וואר קוראטיער, דאנן אָכסענהאנדלער אין שיקאגאָ, שפאטער אָפּפּיצער אונד פאָלקס-אויפוויעגלער, באהנ-אונטערנעהמער אין מאָנקנונג אונד זאָ ווייטער. אוים אללדרעם דעטצט זיך הייטצוטאגע איין פערניכטער איזראעלס צוזאממען!״ שליעסליך דאָנגערטע דער שטאאטס-אנוואלט דעם אנגעקלאגטען דען פאָרוואורף ענט-נעגען, דאס ער אונשולדיגעס מענגשען-בלוט פער-נאָססען האבע, וואָס איהן דער „אָפּפּענטליכע אונ-וחילל״ טרעפפען מיססע. (ליידער וואָרען דיא פאר-זער געשוואָרענען אנדערער מיינונג.)

(צור כאראקטעריזירונג עהרענ-טהייל׳ס.) דער הייטע אין זיינער שמאָה-שריפט דיא אָרטהאדאָקסען רבנים מיט קאָטה בעווירפט. ער-צאָהלט „Zsidó Hirado״ אין זיינער יינגסטען נומטער פאָלגענדעס שטיקקכען: פאָר צוויייא יאהרען גינג איינע נראָסע דעפוטאציאָן נאך וואיטצען, אום דען נאך בוראפעסט קאָממענדען נייען אָרטה׳ אָבער-ראבבינער ר׳ קאָפל רייך צו בעגריסען. דיעזער דעפוטאציאָן האטטע זיך אויך הערר עהרענטהייל אנגעשלאָסען. אין וואיטצען בעשטעע דיא דעפו-טאציאָן דען וואגען, אין וועלכעם דער הערר אָבער-ראבבינער זאסס. דא דראנגען זיך עהרענטהייל פאָר, פערבייגטע זיך טיעפ פאָר דעם הערען אָבער-ראב-בינער אונד קיססטע איהם צוויימאל דיא האנד, אבער זאָ, וויא עס נור דער ווילדעסטע חסיד זיינעם „רעבבע״ צו טהון פפלעגט. אונטער דען אנוועזענ-דען וואר קיין אינצינער, דען דיעזער אנראבטס-ער-נוסס דעם אלטען נויקלערס ניכט צום לאכען פער-אנלאססט האטטע.

(רייבער אין גריעכענלאנד.) מאן שרייבט אוס דער גריעכישען הויפטשטאדט אטהען: דיא גריעכישע פראָווינץ טהעסאליען איזט פאָן ריייבערן פאָלל געשטיקקט. מאן קאנן ניכט פאָן פער-אינצעלטען באנדען שפרעכען, דא — אבנעזעהען פאָן זאָלכען — פיעלע הונדערטע פליכטינע פער-בריעבער זיך הערומטרייבען, דיא אייגנצ דורך גע-וואלט איהרען לעבענס-אונטערהאלט פערדיענען. פאָן דען דיעזער טאגע ערסט פערוואונדעטען אונד זאָדאנן בעפאנגענען רייבער קאפיטאָן טשו-ליס ווירד בעריכטעט, דאס עס זיינע הויפט-פאס-סאָן וואר, האָבצייטס-צינען אויפצוהויערן, זיא צו איבערפאללען אונד דאנן אם אָרט אונד שטעללע, פאָר דען אויגען דעם בריטאנאס אונד דער פער-וואנדטען, דיא ברויט צו ענטעהרען. וואָ אימטער ער מיט זיינער באנדע הונקאם, וואר עס זעלבסט-פערשטאנדליך, דאס דיא פיי״א דעם ווירטהעס איהם נעהאָרע. צו זיינער פערפאָלגונג וואָרען איבער 100 מאנן אן מיליטאר אונד בויערן אויפגעבאָטען, דיא איין מעהרשטנדיגעס פייערנעפעכט מיט דען ריי-בערן צו בעשטעהען האטטען. טראָטץ דער אויס-געבאָטענען מאסרעגעלן איזט קיינע אבנאהמע דער פערבעכען צו בעמערקען. דער בעריכטנטע באנ-דענפיהרער פאפאקיריטצאָפּאָלוס האטטע עראפאה-רען, דאס דער רייבע אָהל-האנלער קידימאָס זיך בעדרופס אנקריפפעס פאָן וואאדע נאך דעם דאָרפע מיליגא בענעבען האבע, אונד בעשלאָס, מיט איהם ווילללע״ טרעפפען מיססע.

פאָיללעטאָן.

פאָר 700 יאהרען.

היסטאָרישער ראָמאן אוים דעם ענדע דעס צוואָלפטען יאהרהונדערטס.*)

(80. פאָרטשעטצונג.)

נור נאָך וויעניג יודען בעפאנדען זיך פאָר דען קייע-נערן אונד טרעגטען זיא פאָן דען אויפיהרען, דיא נאָך אממער מיט מאָרד אונד פלינדערונג דער ערשלאגענען פאָרע-פודען, ביז אודנען דער בישאָף אין דאָנגערנדעס „האלט צוויעקע.

דיא האָטטע שטוצצטע בייא דעם אנבליקק דער בעוואפ-נעטען. דאָך אין מאנן פאָן דיעזעראפטער נעשאלט, דער מיט אויפגעשטייפטען אָרמעלן אין זיינען בלוטבעפלעקקטען פיסטען קיילע אונד שווערט שוואנג, טראט פאָר אונד זאגטע:

„ווער זייד אהר, דער אהר איך ערקהנט, אונס אייג-האלט צו געבעיטען?

„גיטט דיך אין אכט, פלוטערטע אדם אין נעפאהרטע צו, עס איזט דער בישאָף-וסטרטמינסטער.״

„אונד וועגן ער עס נון איזט, שריע יענער פרעך; „איזט ער מעהר אלס דער קאָנינג? וויא קאָנן ער אונס הייר פערהינדערן, דייעזע אונגלייבינען הונדע צו פערשלינען, דא עס אונס דאָך דער קאָניג עלהובט האט?

*) נייא איינטרעטענדע אבאָנענטען ווירד, אויף פער לאנגען, דער אנפאנג דער ביידען לויפענדען ראָמאנע נראטיס צונעזענדעס.

„דאס איזט ניכט וואהר! דייעזע פודזיע העפטיג. „ווער האט דייעזע שאנדליכע לינע ערזאָנגען? אהר זייד בעשאָנגען, אהר ליייט! נינ האט דער קאָניג דאראן נעדאכט, אייך דיא יודען פיי״ווצונעבען, זיא זנד זיינע אונטערטהאנען, וויא אוהר, אונד ער ווירד נינ דולדען, דאס מאן זיא פערלעטצט. נעהעט, אהר ליייט, לענגט אייך וואפפען אב, אונד פלעהעט דיא נגאדע דעם קאָניגס פיר דיא בעיייט פעראיבטען אונטהא-טען אן.״

אין ווילדרעס האנד-געלאָבטער שאללטע דעם בישאָף אלס אנטוואָרט עגטגעגען.

„מיינע אהר? דייעזע דער וואָרטפיהרער; בוילדעס אהר אייך איין; דאס ווייר זיא מיט אונס שפיעלען לאסטען? ערסט אללטען ווייר דייעזע בייסטליכע דייך פאָן דען נאָטטעפלאָסטע-רעדן בעפייען, אונד נון זנד זיא לייבע אונטערטהאנען, וויא ווייר? בעגראָגען האט מאן אונס? נין! איהר וואָלט אונס יעטצט בעגראָגען. אהר וואָלט אין בישאָף זיין, אונד האל-טעט עס מיט דען יודען? וואס האבען זיא אייך פיר איירען שוטען געגאָבען? נכט וואהר? אייך האבט דען רעכטען פלעקק נעגראָבען, נין, נוטער בישאָף! ווייר זנד נכט דיא ליייטע, דיא זיך אן דער נאוט פיהרען לאסטען. דרעהעט נור ווייעדער מיט אייערם דונגענד בעגלייטערן אום, אונד לאסטט אונס אונזער ווערק פאָללענדען, עהע ווייר אייך דען היממוועג ציינען.״

„וואגט אהר, דייעזע שפראכע נעגען אייגען נעוויהטען פרעטטער אונד ליייטער דער קירכע, אהר פיי״ענען קעטצער? פיהר דער בישאָף אייך. „ערקיהנעט אהר אייך, דעם נעבאָטע צו טראָטצען, האט אייך אם נאמען אייערס מאָנאַרכען פערקנדיגע? זאָ אללס אהר דיא מאָטט דעס נעגעטצעס קע-נען לערנען, פאָר דעם אייערע פערוועגעהייט זיך ניכט ביינען וחלל. ערגרייפט דען דעבעללען!״

„פערזוכט עס,״ שריען דיא מאָנגער, אהרע וואפפען דאהענד ערהעבענד. „ריהרט אוהן נור אייגער אן!״

„איזט דאס אייערע שריי, אייער נעהאָראם נעגען אייערע קאָניג? דייעזע פודזיע. „וואהלאן! זאָ ענטשיידע דאס שווערד! מיט מיר, עדלע ריטטער! פאָרווארטס! אם נאמען נאָטטעס אונד דעס קאָניגס! הורעה איין!״

„קאָמטט אן! קאָמטט אן!״ שריען אוהנען דיא נעגנער האָהנענד צו.

דיא ווילדע האָטטע הייעלט לאנגע, מיט אייהן בעשטאָ-בעלטע שפעעיר דען ריייטערן ענטגעגען, דיא זיך בעריייט אנשרעקקטען, דען רוהם, דער זיא פאָן ענגען שטענגעל, צו דורכ-שפרענגען; דיא יודען האטטען זיך צור ריייטע צוואמטענענ-פערטטס, דא טראט דיא הערע נעשאלט אייגע נייהעס צווישען דיא ערבישטערען. עס וואר רבו יעקב תם, דער זיך פאָן זיינען בענלייטערן, דיא אוהן אנגסטליך צוריקקהאלטען וואָלל-טען, לאָוואגד. זיינע ערשיינונג האטטע זאָ פיעל עהרווירדי-נעס, דאסס דאס הערע נעשריי״א דער מאָרדער פערשוומטע אונד דיא ריייטער אוהרע זיך בימענדען פפערדע צוריקק-הייעלטען.

„האלטעס אין מיט אייערעס שרייי״ דייעזע ער. „אוד עהע נאָך מעהר בלוט פליעסט. פערגעהמעס אין וואָרט דעס פייערדענס. אך שפרעכע צו אייך, אהר מאָנגער. דיא אהר דאס בלוט מיינער גלדבענגענאָססען וויא וואסער פערגאָססען האבט אונד נאָך נאָך אונגעהייערט טראטען ריייטערס.״

(פאָרטעטצונג פאָלגט.)

מארקט-בעריכט.

בודאפעסטער יאהאנגס-מארקט.

דער נומעהר בעענדיגטע יאהאנגס-מארקט האט איין ציעמליך נוטעס רעזולטאט ערגעבען.

מאנופאקטורוואארען. דער וואארען-אבזאטץ קאנ אום 10 ביז 15 פערצענט האָרעך, אלס דער פאַרראַהרינע פערענשלאגט ווערידען. דיא אנהאלטענדע הייססע וויטטערונג האטטע רעגע פראגע נאך וואש-וואארען אונד אנדערען זאממער-ארטיקעלן צור פאָלגע, דיא זאגנסט צום אינוסט-מארקטע וועניגער בעאכטעט צו זיין פאלגענג; דיא פאַרראַהטע פאָן ווינטער-וואארען וואורדען ציעמליך געליכטעט.

וואָלל-מארקט. עס וואורדען צירקא 3600 מצטר. פערקויפט. דיא פרייזע וואארען פאָלגענדע: מיטטעלפייַנע טוכ-וואָללע 157 פל. ביז 162 פל., קאַממוואָללען 110—100 איינע עקסטרא-פארטיע 116 פל., שטאָפּף- אונד קאַממוואָללען פיר מיליטאָרטוכע פאָן 94 ביז 103 פל., נוטע שטאָפּפוואָללען 108 ביז 120 פל., וויייסע צווייזשירען פאָן 102 פל. ביז 107 פל., פערלערהאפטע באשטקאער פאָן 72 פל. ביז 82 פל., פערלערפרייע פאָן 96 פל. ביז 102 פל., צינאיא, באנאטער פאָן 93 פל. ביז 96 פל., מאצעדאָנישע אין שווייסס פאָן 71 ביז 72 פל., לאַממוואָללען נוט מיטטעלערע פאָן 107 פל. ביז 113 פל., לאַממוואָללען, פיינע אונד האָכפיינע פאָן 179 פל. ביז 230 פל., פאבריקס:וואשענע יע נאך קוואלישאט פאָן 170 פל. ביז 285 פל., לאַממוואָללען אין שווייסס פאָן 30 פל. ביז 38 פל., אללעס פער 100 קילאָגראַמס.

טראָקקענע-הייטע. דער אבזאטץ דער צום מארקטע צוגעפיהרטע טראָקקענען רינדהייטע וואר רעכט גוט; דאס נאנצע קוואנטום פאָן צירקא 6000 שטיקק וואורדע פלאָטט פערקויפט, בעזאָנדערס וואורדען פיטטלינגע פער פאאר צו האָהען פרייזען אויס דעם מארקטע גענאָממען. עס קאָסטענען שווערע אָכסנהייטע 82 פל. ביז 86 פל., מיטטעלערע 76 פל. ביז 80 פל., קוה-הייטע 82 פל. ביז 86 פל., פיטטלינגע 95 פל. ביז 100 פל., פרימא קייזען 125 פל. ביז 135 פל. אללעס פער 100 קילאָגראַמס. דאָסהייטע, דיא נור וועניג פאָרקאָממען, וואורדען פאָן 7 פל. ביז 9 פל. פער פאאר יע נאך נראָססע אונד קוואַליטאט פערקויפט. קאלבפעללע וואארען וועניג צוגעפיהרט אונד ערציעלטען 145 פל. ביז 160 פל. פער 100 קילאָגראַמס.

שאַפ-פעללע. דיא צופיהרען בעליעפערן זיך אויף צירקא 60,000 שטיקק, וואָפאָן 50,000—45 שטיקק פערקויפט וואורדען. מאן צאהלטע פיר דייטשוואָללענע שטיכפעללע ערסטען שטיכעס 1 פל. 75 קר. ביז 2 פל. פער פאאר אָדער 42 פל. ביז 45 פל. פער 100 קילאָגראַמס מיט 2 פערצענט ראבאטט. פיר אלטע שטיכפעללע 34 פל. ביז 38 פל., נע-פאלענע שאַפ-פעללע 38 פל. ביז 42 פל. נראָבוואָללענע דייטשע שאַפ-פעללע 40 פל. ביז 45 פל. פער 100 קילאָ-גראַמס מיט 2 פערצענט ראבאטט.

לאַממפעללע. דאס נעשאפט וואר איין ציעמליך נוטעס, עס וואורדען 20,000 שטיקק זייזוירטע לאַממפעללע פערקויפט אונד עס ערציעלטען זיעבענבירגער נערבערלאַמס 65 פל. ביז 70 פל., בעססערע באנאטער קראָפּאטען אונד נרינצער 80 פל. ביז 85 פל., באָסנישע 85 פל. ביז 90 פל. שטאָנאָשלאַמפפעללע, מיטטעלשווערע 80 פל. ביז 85 פל., נאנץ שווערע 110—100 פל. פער 100 שטיקק, דייטשוואָללענע נערבערלאַמפפעללע, אלטע וואארע, ערציעלטען 48 פל. ביז 50 פל. פער 100 קילאָגראַמס מיט 2 פערצענט ראבאטט, פיר נייע וואארע 85—80 קילאָגראַמס פער 100 שטיקק ווערדען 60 פל. ביז 65 פל. פער 100 קילאָגראַמס נעפאָרדערט.

קוטצפעללע. דיא צופיהרען בעליעפערן זיך אויף דייזערזיע 70,000 שטיקק, וועלכע צום נראָססען טהייל אויך פלאַצירט וואורדען, עס ערציעלטען מאצעדאָניער 108 פל., זיעבענבירגער 106 פל. ביז 109 פל., באנאטער 103 פל., ביז 110 פל., סערבישע 104 פל. מיט 2 פערצענט ראבאטט.

האנף. ווייר נאָטירונ: ראה-האנף 25 פל. ביז 26 פל., נעהעכעלטער האנף 33 פל. ביז 47 פל., באָרטלוואָרשען 28 פל. ביז 33 פל., שטענהאנף 56 פל. ביז 75 פל.

בעצטס-פעדערן. דיא צופיהרען בעשראָנקטען זיך אויף צירקא 2000 מעטערצענטנער, דיא בייא רעגער קויפלוסט אם צווייטען מארקט-טאגע אויפגעקויפט וואורען. דאס הויפט-אויגענמערק ריכטעטע זיך אויף רוסס-וארטען פאָן 70 פל. ביז 130 פל.; פיינע וארטען בליעבען אונגעראָנדערט. דיא צופיה-רען אין פ ל ו י מ ען וואארען ניכט בעדייטענד אונד קאָנגטען דייעזע לייכט פלאצירט ווערדען, בעססערע וארטען האבען אים פרייזע אנגעגאָבען. דאס שליישס-נעשאפט בליעב טראָטץ דער נערינגען צופוהר פערגאלאססיגט. עס נאָטירטען רוסס: Ia 145 פל. ביז 160 IIa פל. 130 פל. ביז 145 פל., IIIa 100 פל. ביז 130 פל., IVa 80 פל. ביז 100 פל., מיטטעל 65 פל. ביז 80 פל., 50 פל. ביז 65 פל. פלוימפע 180 פל. ביז 220 פל., 160 פל. ביז 180 פל., 135 פל. ביז 160 פל. דיא פרייזע פערשטעהען זיך פער 56 קילאָגראַמס.

פפלוימען. דיא לעטצטען מארקט-טאגע בראכטען נערינגען פערקעהר, דיא טענדענץ וואר שוואך. מאן בעצאהלטע; סערבישע 85 שטיקקיגע פער ½ קילאָגראַמס פער אָק-טאָבער-נאָוועמבער צו פל. 23,20, 100 שטיקקיגע צו פל. 21,42 ביז פל. 21, באָסנישע אוזאנס צו פל. 19,64 ביז פל. 19.

צוועטשקענמוס. (לעקוואר.) עס וואורדע פערקויפט: פלאוואָנישע פער סעפטעמבער-אָקטאָבער פל. 19,50, סער-בישעס פל. 18,56, דער אומזאטץ בעטרוג 1000 מעטער-צענטנער.

האָנינ אונד וואכס אָהנע נעשאָפט.

האדערן. דער פערפאָלגטע מארקט וואר פאָן פער-קייפערן אויסערגעוועהנלך שפאָרליך בעזוכט. דיא פרייזע דער בעסערען אונד מיטטלערען זאָרטען האבען אום 20 ביז 30 קר. נאכגעגעבען, פיר אָרדינאָרע זאָרטען בעשטעהען נור נאָמינעללע פרייזע, דא דער אבזאטץ דאָרען פאָללשטאָנדיג אויפגעהאָרט האט.

יידישע געשיכטע.

(פאָרטזעטצונג.)

דיא איזראעלטען שטעללטען דיא פערפאָל-גונג דעם פינדעם אויס פאָלגענדעם גרונדע אין:

שאול האטטע זיינע מאנגעדע בעשוואָרען, אם טאגע דעם גראָסען זיעגעס זיך יעדע ערפרישונג, יעדען נערינגסטען גענוסס צו פערזאגען. „פערפלוכט זייא דעריינגע (ריעף דער קאָנינ), דער ביז צום אבענד אויך נור טראָקקענעס בראָד געגעסס!"

דער זאָהן דעם קאָנינס, דער טאפפערע יונתן, וועלכער איממער אין דען ערסטען רייהען דער קאָמ-פפער וואר, האטטע פאָן דיעזעס פייערליכען שוואור זיינעס פאטערס קיינע זעלבע פערנאָממען. אלס מאן נון אין דער פערפאָלגונג דעם פיינדעם איממער ווייטער קאם, געלאנגטע מאן צו איינעם וואלדע, אין וועלכעם זיך אין דאָנינ-נאנג בעפאנד. זאָ ערשאָפפט אללעס וואר, וואנגטע עס קיינער, עטוואס פאָם האָנינ אן דער מונד צו פיהרען, דענן אללעס פירכטע-טע, זיך געגען דען שוואור דעם קאָנינס צו פערזיג-דינען. נור יונתן שטרעקקטע זיינען שטאב הין, דעם-סען עגדע ער אין דאָנינ טוכטע אונד דאנן אן דען מונד פיהרטע. דא מעלדעטע זיך איין מאנן אוים דעם פאָלקע מיט דעם פאָרוואורף: „האט דאָך דיין פאטער דאס פאָלק בעשוואָרען, אינדעם ער דעמעי-נינען פלוכטע, דער הייטע אורך נור בראָד געגעסען זאָללטע!"

דארויף ענטגעגנעטע יונתן: „מיין פאטער האט דאמיט דעם לאנדע ווירקליך קיינען דיענסט ערוויע-זען. זעהטע דאָך, מיינע אארגען וואורדען ערלייכטעט, דא אך נור איין וועגינ פאָן דיעזעם האָנינ נעקאָם-טעס; נעשטוויינע וועגנן דאס פאָלק פאָן דעם בייס פינדע געפונדענען פאָראראטה גענעסטען האטטע, וואורע דא ניכט דיא נעערדעלאנגע דער פיליכטער אייגע פיעל גראָסערע געוועזען?"

ערסט אם אבענד מאכטע זיך דאס פאָלק אגס עססען אונד טרינקען. נאָך אין דער נאכט וואָללטע שאול דיא פערפאָלגונג דעם פינדעם פאָרטז נטצען אונד ער בעפאהל דעם פריעסטער אחיה נאָטט צו בעפראגען. אויף דיא פראגע קאם קיינע אנט-וואָרט. דא ריעף שאול: דא מוס איינע זונדע דיא אורזאכע זין! זאָ וואהר נאָטט, דער רעטטער אזי-ראעלס לעבט, דאס זעלבסט מיין זאָהן יונתן זאָאָרט שטערבען מיססטע, וועגן עטוואס ער דער זונדער וואָרע!"

דאס פאָלק שוויעג.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

חידה (*.

האחת כך שמה מימים ימימה,
שם השניה נודף כמור וקציעה,
השלישית כשופר הפוך תראה לעינים,
כלנה בנות איש אחד מארם נהרים.
יצחק ארנשטיין פאלאטשא.

*) שמות המותרים יגלו כחעלה אשר יפגע ביום ר' הבעיה.

רעטהזעל.

דער שפערדט דאס מויל ווייט אויף,
ווענן אונגעראָפפטס נעשיעהט,
וואס ער פאָרהער ניכט זיעהט:
דאס שפערדט דאס מויל ווייט אויף,
פערשלינגעט נאנצע העערדען
פאָן שאפען, אָכסען, פפערדען,
יענער ווירד אָפט אויסכגעלאכט,
דיעזעס אויף אונד צו נעמאכט.

אויפלאָזונג דער ראטהזעל אין נומעער 100:

I. דער חידה: חודש אלול. אותות המלות האלה נמצאו בראש החרוזים:

חדדו לקראתי, בני ישראל,
וחזורו! רגזו ואל תחטאו!
דרשו את השם, שובו לאל —
שובו בלב תמים ואל תיראו.

אני הוא האחרון מחצירים
לשוט בארץ נשלחו משמים,
ושמי אחוז בחרוזים, אותותיו מזהירים
לעיניכם משמונה הפאות שנים שנים.

II. דעם דייטשען: יונג-נעזעללע.

ריכטיג האבען געלאָזט:

ביידע: הערר פ. נאָשטעלער שאָבאָרשין;

דיא חידה, דיא הערדען: ר' א' שווארץ קאָלאָש-מאָנאָשאר, מ' ל' קאָהן סעפעש-אָלאס, ר' א' קעפסענבערם מאטטערסדארף, ל' מילדער פארנו. חודש מאגן קרוזאנ, א' פארקעש קאָלאָש-באָרשא, א' ווייסס נאדי-שאיא, ש' א' גרוזן קאשוי, ח' י' פשיער עטער, וו' בעקקער שעפאוו;

דאס דייטשען, דיא דאמען: רעני אונגער פרוינ-קירכען אונד לוויא נייטאגן בודאפעסט.

קורזטאבעללע פאָם 1. סעפטעמבער.

נעלד-קורז

	קר. פל.
מינצדזוקאטען	5.67
דאנדזוקאטען	5.60
אָטט.-אונג. 9-גולדען-נאָלדשטיקע	9.48
נאפּאָלעאָנדאָר (20 פראנקס)	9.48
20 מארק-שטיקע	11.72
דייטשע ריי״סבאנקנאָטען	58 60
פאפיער-רובעל	120,25

ווערטה-פאפיערע

אונגאריישע גאָלדרענטע צו 4%	111.45
אונג. פאפיער-רענטע צו 5%	100.45
אָסטערר. גאָלדרענטע צו 4%	113,75
„ פאפיערדרענטע צו 5%	100.25
סערבישע פראָמיע-אנלעהען צו 3%	39,—
פאָבנדשיינע דעם אונג. באָדענקר.-אינשט. צו 4½%	100,25
דער אונג. הויפּאָטהעקענבאנק צו 5½%	102,50
טוראָקענ-לאָזע	44.80

לאָזע

אונג. פראָמיע-לאָזע	„ 100 „	142.50
„	„ 50 „	142.25
טהייסטהאל-לאָזע	„ 100 „	136.50
וויינערלאָזע	„ 100 „	159.50
אָפּטיוו-לאָזע		2.85
קרעדיטלאָזע	„ 100 „	188.25
קלאָי-לאָזע	„ 40 „	54.—
דאָנוי-דאמפשיפפאהרט-לאָזע	„ 100 „	126.—
אינסברוקער לאָזע	„ 20 „	25,—
קראָקויער לאָזע	„ 20 „	23,25
אלאָפי-לאָזע	„ 40 „	55.50
רודאָלפס-לאָזע	„ 10 „	24.50
סאלם-לאָזע	„ 10 „	62.25
וואלצבורגער לאָזע	„ 20 „	26.25
סטאנישלויער לאָזע	„ 20 „	30.—
וואלדשטיין-לאָזע	„ 20 „	37.—
ווינדישגרעץ „	„ 20 „	58.—
אָסטערייכישע רעטהע קרייצלאָזע		—.—
אישאלענישע „ „		13.—
אונגאריישע „		11.50
דאָמבו-לאָזע		—.—
1854-ער 4% שטאאטסלאָן צו 250 פל.		140,—
1860-ער 5% „ 500 „		139,75
„ „ 100 „		150,—
1864-ער „ 100 „		183,75

— „וויינגראָכסבאַנדלער“: ווענען דאַלמאַטינער אונד אימאַליגנישער כשר-וויינע אין דער ווייגלעזע ווענדען זיא זיך אן דיא היעזיגע פירמא: Feiwl Klein, Rombachgasse 16.

ווענען מאַנגעלס אן רוים מוס דיא בעאַנטוואָרטונג אַללער איבערינגע אנפראגען פיר נאָכסטע נוממער צוריקבלייבען.

בודאפעסטער פיעדמארקט פאָם 1. סעפטעמבער.

דער אויפטריעב בעטרוג: 144 שטיקק אונגאַרישע אָכסען, 412 שטיקק אונגאַרישע קיהע, 1438 שטיק סערבישע אָכסען, 52 שטיקק סערבישע קיהע, 28 שטיקק ביפפעל, 36 שטיק שטיערע, 109 שטיקק נאכטריעב, צוזאמען 2205 האָרנפיעה. מאן בעמאַהלטע: אונגאַרישע מאסטאָכסען צו פל׳ —.28 ביז פל׳ —.32, אונגאַרישע ווייד-אָכסען צו פל׳ —.27 ביז פל׳ — .30, סערבישע אָכסען צו פל׳ —.26 ביז פל׳ —.33, אונגאַרישע קיהע צו פל׳ —.24 ביז פל׳ —.28, ביפפעל׳ —.20 ביז פל׳ —.24, שטיערע פל׳ —.26 ביז —.32. (אללעס פיר מעטערצענטנער לעבענד-געוויכט.)

וואַרענ-בעריכט.

נעטרידע-נעשאַפט פאָם 1. סעפטעמבער.

דאס אויסגעבאָט אין וויצען וואר היימע מאָסט, דיא קויפלוסט בעשאַנקט. — עס וואורדען 16.000 מעטערצענטנער צו נאכשטעהענדען פרייזען פערקויפט:

מאָנאַט-טאָג	וויצען							
	באַטשקאער		סעפטער בי		טהיים		וויסענבורג	
	פריין פיר 100 קילאָגראַם							
75	—.—	—.—	7.55	7.45	7.60	7.50	7.60	7.50
76	—.—	—.—	7.70	7.50	7.75	7.55	7.75	7.55
77	—.—	—.—	7.80	7.65	7.75	7.70	7.80	7.70
78	—.—	—.—	7.90	7.80	7.95	7.85	7.95	7.85
79	—.—	—.—	8.05	7.85	8.10	7.90	8.10	7.90
80	—.—	—.—	8.15	7.95	8.15	8.—	8.15	8.—
81	—.—	—.—	8.15	8.05	8 20	8.10	8.20	8.10

קאָרן פאָן 6 גולד׳ 40 קר׳ ביז 6 גולד׳ 55 קר׳.

גערסטע פוטטער פאָן 5 גולד׳ 35 קר׳ ביז 5 גולד 50 קר׳. בעיגנער פאָן 5 גולד׳ 70 קר׳ ביז 6 גולד׳ 20 קר׳ בריוער פאָן 6 גולד׳ 40 קר׳ ביז 7 גולד׳ 50 קר׳.

האפער פאָן 5 גולד׳ 40 קר׳ ביז 5 גולד׳ 70 קר׳.

קוקורוטין פאָן 4 גולד׳ 85 קר׳ ביז 4 גולד׳ 90 קר׳.

קאָהלרעפס פאָן 10 גולד׳ 70 קר׳ ביז 11 גולד׳ 10 קר׳.

הירזע פאָן — גולד׳ — קר׳ ביז — גולד׳— קר׳.

פריהיאהרס-וויצען: 7 גולד׳ 68 קר׳ ביז 7 גולד׳ 70 קר׳.

הערבסט-וויצען: 7 גולד׳ 33 קר׳ ביז 7 גולד׳ 35 קר׳.

קוקורוטין פיר סעפטעמבער-אָקטאָבער: 4 גולד׳ 87 קר׳ ביז 4 גולד׳ 89 קר׳.

פריהיאהרס-האפער: 5 גולד׳ 62 קר׳ ביז 5 גולד׳ 64 קר׳.

קלעע-זאאטען: לוצערנער אונגאַריש נייא פל׳ 32 ביז 36.

לעקווער: סלאוואָניש פל׳ —.19 ביז 19 גולדען 25 קר׳; סערביש 18 פל׳ — קר׳ ביז 18 גולד׳ 25 קר׳.

רעפס: פל׳ —.5 ביז 5.25.

האנף: נעלבער נעליטערטער פל׳ 39 ביז 40.

וואכס: ראזענווער פל׳ 140 ביז 141.

ריבאל פל׳ 31.50 ביז 32.50.

שפיריטוס: ראה פל׳ —.16 ביז 16.50.

שפיריטוס-פרעסהעפע: פל׳ —.19 ביז 19.50.

שפיריטוס ראפפינירט: פל׳ 53.50 ביז —.54.

לאָטטאָציעהונג פאָם 31. אויגוסט

בדינן	30	53	18	58	5

קאָנקורז.

I.

אן דער העזינען אָרטה׳ איז׳ קולטוסנעמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס טיכטינען פאָרבעטערס (חזן), דער צונלייך איין שוחט ובודק מומחה איזט, פיר ר״ה חשון הבעל״ מיט דעם יאהרעסנעהאלטע פאָן 500 פל׳ נאטוראל-וואהנונג אונד זאָנסטיגען נעבענ-עמאָלומענטען צו בעזעטצען. — רעפלעק-טאנטען דיא אים בעזיטצע פאָן קבלות פאָן אנער-קאנגטען אָרטה׳ ראבבינען זינד׳, איבער שאָנע שטימם-מיטטעל פערפינגען אונד נאָטהיגענפאללע אורך מיט משוררים פאָרצובעטען בעפאָהיגט זינד׳, וואָללען איהרע אָפפערטע מיט ביישלוסס איהרער ציינניססע איבער ביזהעריגעס ווירקען, רעליגיאָ-זיטטליכעס בעטראגען, אלטער אונד פאמיליענשטאנד לאָגנטעגנס בין הזה״מ סכות הבעל״ אן דען גע-פערטינען איינזענדען. נור דיא בערופענען ווערדען צום פראבע-פאָרראנע צונעלאססען אונד נור דעם אקצעפטירטען ווערדען דיא רייזע-קאָסטען פערגי-טעט.

II.

עבענדאזעלבסט ווירד פיר דיא קאָממענדען ימים נוראים אין טיכטיגער בעל מוסף פיר דאס האָנאָראר פאָן 100 פל׳ נאנצע פערפפלעגונג אונד רייזעקאסטען-פערגיטונג געזאכט. בעטרעפפענדער, ווענן ער דען אָבזיגען אנשפרוכען ענטשפריכט, ווירד ביא שטאבילער אויפנאהמע בעפאָרצוגט. פער-זאָגליכעס ערשיינען בין צום ערסטען מאנ סליחות ווירד געפאָרדערט. נור דער אקצעפטירטע האט אויף רייזעשפעזען ערזאטצ-אנשפרוך.

Szilágy-Somlyó, den 8. Elul 5652.

Karl Brüll,
פראָעס.

קאָנקורז.

אן דער געפערטיגטען אויט׳ אָרטה׳ קולטוס-נעמיינדע זינד פאָללענדע לעהרער-שטעללען פאָם 1. אָקטאָבער ל׳ י׳ צו בעזעטצען:

1. איין דיפלאָמירטער לעהרער פיר דיא 6 עלע-מענטארקלאססען, דער אויך דייטש צו אונטערריכ-טען האט, מיט דעם יאהרעסנעהאלטע פאָן 300 פל׳ פיר דיא בעזעטצליכע שולציט, 150 פל׳ פיר פריוואט-אונטערריכט אים זעלבען שול-לאָקאָלע מיט דענ-זעלבען שילערן, צוזאממען 450 פל׳.

2. איין תלמוד תורה-כלמד׳, דער דומש, רש״י גמרא, נ״ך אונד דקדוק צו אונטערריכטען האט, מיט דעם יאהרעסנעהאלטע פאָן 400 פל׳.

3. איין הילפסלעהרער, דער מיט אנפאנגערן חומש רש״י ודקדוק לערנען זאָלל, אונד צונלייך אין דען עלעמענטאר-קלאססען מיטצו-ווירקען האט, מיט דעם יאהרעסנעהאלטע פאָן 300 פל׳

בעווערבער האבען איהרע ציינניססע איבער פאָהנקייט אונד ביזהעריגע פונקציאָן, וויא אויך אי-בער מאָראלישאט פאָן אנערקאנגטען אָרטה׳ רבנים נעבסט אנגאבע איהרעס אלטערס אונד פאמיליענ-צאהל בין אינלוזיפע 18. סעפטעמבער ל׳ י׳ אן דען נעפערטיגטען אינצזיזענדען.

Maros-Ludas, 26 August 1892.

Rosenfeld Móritcz,
hitközségi alelnök.

פערלאנגען זיא אין פרייזבלאטט איבער

אתרונים, לולבים הדסים

פאָם אלטרענאָמירטען נראָססהאנדלונגס-הויזע

Samuel Rotter in Triest.

העראן סאמועל ראָטטער אין טריעסט.

נעסטערן וואר מיין פאטער, איינע עהרזו׳ דער הערר ראבבינער אוים נאדוזוואר, בייא מיר צו נאסטע. איך קלאגטע דאס איך נאך אללזאָהרלוך נראָסען פערדרוסס בייא דעם אתרונים-איינקויפע האטטע, דא ריעמה ער מיר, מיך דאָך אן דיא אלס רעגעל בעקאנגטע פירמא מאמועל ראָטטער אין טריעסט מיט מיינער בעשטעללונג צו ווענדען. זענדען זיא מיר דאהער . . .

אָגאָר, 24. אויגוסט 1892.

מאיר שיק, בעצירקסראבבינער.

כשר וויין מכרם של ישראל.

לימים טובים הביעל אפפעריי אונגעפאָרבטען נאטור כשר ראָטה-וויין בהכשר נמור מאד׳מי אב היעזי-נער באהנ-שמאציאָן עקסקלוזיוו נעבינדע

ווארטע I א 20 נולדען, ווארטע II א 22 נולדען, ווארטע III א 25 נולדען נעגען איינזענדונג פאָן 5 פל׳ פיר העקטאָליטער אנגאבע, אונד ווירד דער רעסטבעטראג נאכנעגאממען אונד דאס נעבינדע צום בערעכנעטען קאָסטען-פריייזע פראנקא רעטור גענאממען. איך ערזוכע דיא נעעהרטען הערערן רעפלעקטאנטען, יע עהער איהרע נעשאָטצטען אָרדערעס מיר נעפ׳ צו איבערמיטטעלן, דא דער פאָרראטה באלד ע-שאָפפט איזט.

אדרעסע:

Leopold Englmán, Bonyhád
nächst Szegszárd.

Beachtenswerth!!!

פיר ראש השנה אונד יום כפור

זאָוויא פיר דאס נאנצע יאהר.

פעסטגעבעטע דער איזראעליטען עמפיעהלט דיא אונטענשטעהענדע סאָרטימענטס-בוכהאנדלונג:

מחזור 9 באָנדע וועלען פאפיער דייטשער איבערזעטצונג עלעגאנטעס ליינוואנד-באנד 3 פל׳; דיעזעלבען אין פראכט-באנד 4 פל׳. מחזור 9 באָנדע אונגאַרישער איבערזעטצונג עלעגאנטעס ליינוואנד-באנד 4 פל׳, דיעזעלבען אין פראכט-באנד. 4.50 פל׳. מחזור 9 באנדע יידישער איבערזעטצונג, עלעגאנטעס ליינוואנד-באנד 3.80 פל׳, דיעזעלבען אין פראכט-באנד 4.50 פל׳. מחזור 4 באָנדע, מיט דייטשער, אונגאַרישער אָדער יידישער איבערזעטצונג, עלעגאנטעס ליינוואנד-באנד 2 פל׳, דיעזעלבען אין פראכט-באנד 2.50 פל׳. מחזור 2 באָנדע מיט דייטשער איבערזעטצונג, עלעגאנטעס ליינוואנד-באנד 1.40 פל׳. מחזור 2 שטארקע לעדער-באנדע 1/4 באָנען מיט מטה לוי בית לוי, מעשה אורג אונד איבערזעטצונג 2.80 פל׳. פיר בריוטגעשענקע: דאמענ-געבעטבוכע, אין סאמעט, קאלב-לעדער, זאָוויא אין נייא עלפענבין, אין יידישער, דייטשער, אָדער אונגאַרישער איבערזעטצונג, א 2, 3, 4, 6, ביז 8 פל׳. פאָבריקס-לאנגער פאָן פייגסטען שאפפוואָללל, אונד עכטע זיידענ-טליתים, פאָן 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 גולדען, נאָלד-אונד זילבערבאָרטען (עטרות) פאָן 50 קר׳ ביז 1, 2, 3 4, 5, 6 7 פל׳. קנאבען אָדער בחורים טליתים פאָן 50.—, 80.—, 1 פל׳ 1.50 ביז 2.50 פל׳. פריימא שופרות נאראנטירע פעהלערפרייא פאָן 3 ביז 4 פל׳. קיטעל-הייבעל אויס פיינעם וויסען זיידענ-אטלאס, מיט זילבער- אָדער נאָלד-באָרטען 1 פל׳. תפילין מסופרים מומחים וגאמנים מיט קאלבלעדערענען רצעות א 2 פל׳ ביז 2.50 פל׳. בעשטעללונגען ווערדען גענען נאכנאהמע פראָמפטעסט אויסגעפיהרט, אויפטראגע איבער 5 פל׳ פערזענדע פראנקא. — ניכט קאָנווענירענדעס נעהמע אנשטאנדסלאָז צוריק.

האָכאכטונגספאָלל

B. STAMBERGER,
Buch- & Papier-Handlung, Miskolcz (Ungarn).
Buchdruckerei und Buchbinderei.

Gegründet im Jahre 1869.

בילליגער אלס איבעראלל

אללע נאטטונגען

אתרונים, לולבים, הדסים

Telegramme: **Stamberger Miskolcz.**

EMANUEL BINÉTER

Grabstein-Niederlage
Budapest, Karlsring Nr. 9.
Filiale in Szolnok

עמפפיעהלט זיין נראָבסטעס, ריך אסאָרטירטעס לאגער איטסטעליעס פיר יודען מצבות אין נראָבסטער איטוואהל צו דען בילליגסטען פאבריקס-פרייזען. פיר נעדיעגענעע ארבייט אונד פינסטע פערגאָלדונג נאראנטירע.

אללוסטרירטע פרייזקוראנטע פראנקא.

זאמסטאג אונד פייערטאג געשלאָסען.

Herausgeber und Redacteur: M. Dornbusch.

Budapest, 1892. Druck von Sam. Márkus, Dorotheagasse 6. (Wacsmh